

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om slagtning, forhandling, udførelse og indførelse af fjerkræ m. v. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 26) findes i tidenden sp. 1444).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 111 stemmer; 12 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om slagtning, forhandling, udførelse og indførelse af kaniner. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 27) findes i tidenden sp. 1445).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 113 stemmer; 12 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov for Grønland om salg og servering af stærke drikke.

(Lovforslaget (nr. 96) findes i tillæg A. sp. 2115, fremsættelsen i tidenden sp. 1121).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Tove Lindbo Larsen: Lovforslaget er en fortsættelse af den hidtil gældende lov om begrænsning af alkoholforbruget i Grønland, der blev gennemført i 1969. Dengang gav man bemyndigelse til Grønlands landsråd til at stadfæste ministerens bestemmelse om forhandling og udskænkning af stærke drikke.

Det var meningen i det folketingsudvalg, der behandlede lovforslaget, og i landsrådet, at loven senere skulle erstattes af en egentlig lovgivning om salg og servering af stærke drikke, hvorfor man i loven indsatte en bestemmelse om revision i folketingsåret 1972-73, hvilket hermed sker.

Desværre er det fortsat nødvendigt at have mulighed for at træffe særlige foranstaltninger mod alkoholmisbrug i Grønland. Men jeg vil gerne præcisere, at det er en gennemgående linje i lovforslaget, at der lægges bemyndigelse ud til de folkevalgte organer, landsråd og kommunalbestyrelser, således at befolkningen selv bidrager til løsning af de både menneskelige og sociale problemer, der opstår ved alkoholmisbrug.

Lovforslaget bygger på bestemmelse om adgangen til erhvervelse af næringsbrev i henhold til lov om restaurations- og hotelvirksomhed i lighed med det øvrige land. Derfor vil handelsministeren efter en aftale ministerierne imellem samtidig med denne lovs gennemførelse udstede anordning om ikrafttrædelse i Grønland.

Derudover bygger lovforslaget på alkoholbevillinger, der gives af de stedlige kommunalbestyrelser. Der er dog særlige ordninger for Grønland, som jeg gerne vil nævne. Det drejer sig om, at landsbevillingsnævnet,

[Tove Lindbo Larsen.]

der nærmest virker som et ankenævn for bevillingsafslag, i Grønland erstattes af Grønlands landsråd, hvilket jeg finder er helt i orden, både af hensyn til det administrative og til princippet om, at det skal afgøres i de folkevalgte organer.

En anden bestemmelse er, at man kræver bevilling til forhandling af stærke drikke fra butikker og lignende, og at der kan iværksættes rationeringsordninger. F. eks. kan landsrådet generelt eller kommunalbestyrelserne lokalt iværksætte stramninger ved salg og servering af stærke drikke. Det kan lyde lidt restriktivt, hvorfor jeg meget gerne vil understrege, hvad ministeren gør opmærksom på, at de folkevalgte organer er opmærksomme på ulemperne ved rationeringer og kun nødvendig anvender disse, men at der kan opstå særlige problemer, f. eks. i mindre, beboede områder, hvor rationering i givet fald vil være den bedste løsning.

Bevillingerne er knyttet til et bestemt lokale efter ønske fra Grønlands landsråd. Ellers svarer principperne til restaurations- og hotelloven, der gælder for det øvrige land. Det gælder også fratagelse af bevillinger. Dog gives der ministeren bemyndigelse til at fastlægge bestemmelser om lokalers indretning, hvad jeg også kan acceptere.

I relation til begrænsningerne i salget af stærke drikke fra butikker gælder også bestemmelsen om, at der ikke må sælges stærke drikke til unge under 18 år, hvilket er en afvigelse fra det øvrige land.

Landsrådets ønske om en bestemmelse i loven om faste priser på drikkevarer, og at der skal skiltes tydeligt med det, finder jeg rigtigt, og det vil jeg gerne tilslutte mig.

Jeg vil gerne knytte en enkelt bemærkning til ordningen om pensionaternes muligheder for at servere for gæster. Der er givet en lempelse med et mindre antal overnatningsdøgn. Det begrundes med et hensyn til private muligheder for at tilgodese turistønsker i fremtiden. Jeg tror, det er rigtigt, da man står over for at åbne for eller rettere gøre det lettere at foretage turistrejser i Grønland. Jeg håber, at man i de ansvarlige kredse er klar til at tage imod turisterne og kan tilrettelægge det på en sådan måde, at det både tilfredsstillende turisterne og bliver en succes for turisterne og ikke mindst for grønlænderne selv.

Nogle af bestemmelserne i lovforslaget kan måske virke lidt strenge, men jeg synes, at man må være opmærksom på, at der tillægges kommunalbestyrelserne, altså de grønlandske folkevalgte forsamlinger, en del myndighed, hvad jeg finder er en god ting.

Jeg er opmærksom på, at der ikke er anført ikrafttrædelsesdato i lovforslaget, men regner med, at det er af hensyn til de eksisterende lokale vedtægter, og at vi kan finde frem til den mest praktiske dato under udvalgsarbejdet.

Med disse bemærkninger vil jeg gerne anbefale lovforslaget på socialdemokratiets vegne.

Henning Andersen: Da vor ordfører, hr. Mads Eg Damgaard, desværre er forhindret i dag, skal jeg på det konservative folkepartis vegne anbefale dette lovforslag om salg og servering af stærke drikke på Grønland.

Lovforslaget skal, som ministeren også påpeger, ses som en fortsættelse af den hidtil gældende lov, som blev gennemført i 1969, og i hvilken der var en bestemmelse om, at et nyt lovforslag på dette område skulle fremsættes senest i folketingsåret 1972—73. Det er det, der hermed sker.

Alkoholproblemet har også på Grønland voldt store vanskeligheder, og jeg kan forstå, at dette lovforslag fuldstændig er i tråd med landsrådets og kommunernes opfattelse i denne sag, nemlig at de i videst muligt omfang selv skal bidrage til løsningen af disse meget alvorlige sociale og menneskelige problemer.

Jeg kan på det konservative folkepartis vegne tilsige en velvillig behandling af lovforslaget.

Jens Peter Jensen: Venstre kan anbefale det foreliggende lovforslag til gennemførelse.

Jeg skal ikke på nogen måde gå i enkeltheder, men måske anlægge én politisk betragtning, nemlig den, at nogle måske kunne få den opfattelse, at det ikke var særlig påtrængende, at folketinget beskæftigede sig med en sag af denne karakter. Hvis en sådan opfattelse skulle have bundfældet sig i visse sind, vil jeg dog pege på, at lovforslaget, som det er udformet, i allervidest tænkelige udstrækning henlægger afgørelser til de lokale myndigheder. Derfor kan der vel

[Jens Peter Jensen.]

ikke siges at ligge noget politisk sprængstof i sagen.

Jeg håber, det lige kommer til en udvalgsbehandling, hvor den højtærede Grønlandsminister kunne få lejlighed til at beskrive for os nogle, måske tænkte, situationer, hvor de grønlandske myndigheder griber ind, sådan at vi har en smule stærkere fornemmelse af, hvad det betyder i det praktiske liv, end man kan få ved umiddelbart at læse lovforslaget.

Men jeg kan altså tilsige venstres velvilige støtte til lovforslagets gennemførelse.

Nordqvist: Jeg vil også gerne have udvalgsbehandling, så kan hr. Jens Peter Jensen jo få lejlighed til nærmere at uddybe de betragtninger, han her kom med. Så vidt jeg forstod hr. Jens Peter Jensen, var meningen den, at da der i dette lovforslag henlægges visse beføjelser til folkevalgte myndigheder, så var det måske rimeligt, at vi anlagde en anden procedure. Men så vidt jeg ved, vedtager vi da mange lovforslag, som henlægger beføjelser til andre folkevalgte organer.

Tidligere ordførere har jo beskrevet, hvad der står i lovforslaget. Jeg har hæftet mig ved, at det lyse øl, hængemuleøl, udgår som en stærk drik på Grønland, jeg ved ikke til ære for hvem. Til gengæld fastholder man stadig væk, jeg ved heller ikke hvorfor, at hjemmebryg ikke må forhandles; jeg ved ikke, om det har en vis slagkraft.

Det radikale venstre kan tiltræde lovforslaget. Vi kan tiltræde, at beføjelserne henlægges til landsråd og kommunalbestyrelser. Jeg forstår på lovforslagets bemærkninger, at det også er et ønske fra den grønlandske befolkning, at der fastsættes strengere restriktioner end hernede hos os. Der kan vist allerhøjest være tale om visse tekniske ændringer, så på mit partis vegne kan jeg love hurtigt passage gennem udvalget.

Ruth Olsen: Jeg har ikke mange bemærkninger at gøre til dette lovforslag. Det skulle måske lige være den, at min første tanke, da jeg læste lovforslaget igennem, var: hvorfor skal egentlig jeg og dette folketing overhovedet tage stilling til et sådant rent internt grønlandsk anliggende, hvori der jo ikke er noget pengespørgsmål? Men selvfølgelig, jeg

ved godt, som forholdene er rent formelt i dag, så skal det være sådan, og vi kan da også i SF tilslutte os forslaget. Når det grønlandske landsråd har ønsket det blå stempel, så skal det få det. I øvrigt er jeg godt tilfreds med, at bevillingsspørgsmålet lægges ud til kommunalbestyrelserne. Jeg ser det som en praktisk decentralisering.

Moses Olsen: Heller ikke jeg har mange bemærkninger til dette lovforslag, som dels er en fortsættelse af hidtidig lovgivning og dels en kodifikation af gældende landsrådsvedtægter i Grønland.

Generelt bemærker jeg med tilfredshed, at lokale folkevalgte organer er tildelt afgørende beføjelser i dette spørgsmål. Jeg betragter dette som et sundt og demokratisk princip, som tillige efter min mening er godt i overensstemmelse med de geografiske og kommunikationsmæssige realiteter i Grønland.

Muligheden for at foretage rationering og midlertidig standsning af salg og servering af stærke drikke finder jeg også rimelig nu i Grønland, selv om jeg nærer almindelig skepsis med hensyn til generelle positive resultater og virkninger af sådanne foranstaltninger, især i områder, hvor folk i længere perioder har været vant til fri forhandling og udskænkning af spiritus.

Hvad detaljer angår, vil jeg kun hæfte mig ved et par ting. Beføjelsen til at foretage sådanne foranstaltninger er ifølge § 22 henlagt til ministeren for Grønland efter indstilling fra det grønlandske landsråd. Jeg vil rejse det spørgsmål, om denne beføjelse ikke lige så godt kan henlægges til landsrådet selv, idet jeg som princip finder det rigtigt og naturligt, at grønlandske folkevalgte organer selv påtager sig ansvaret for løsning af lokale problemer, især når det som i dette tilfælde drejer sig om problemer, som de allerfleste hernede kun kan have yderst teoretiske forudsætninger for at bedømme.

I forbindelse med forslagens § 5, som omhandler alkoholbevilling, kunne jeg have lyst til at spørge, om det ikke ville være på sin plads at opkræve et vist gebyr for alkoholbevillinger i Grønland.

Uden yderligere forbehold eller bemærkninger vil jeg anbefale forslaget til velvillig gennemførelse i tinget.

Ministeren for Grønland (Knud Hertling): Jeg vil gerne takke for velvillig behandling af forslaget, og jeg er helt indforstået med, at vi i forbindelse med behandlingen af lovforslaget i udvalget kan komme ind på forskellige problemer, som hr. Jens Peter Jensen var inde på. Jeg skal da meget gerne, hvis udvalget skulle ønske det, give en redegørelse for, hvordan de forskellige lokale myndigheder sammen med de statslige myndigheder behandler dette spørgsmål.

Jeg vil gerne understrege, at når vi har foreslået, at de lokale myndigheder i den grad som i dette lovforslag skal have adgang til at være medbestemmende, så er det ud fra det gamle ønske om, at spiritusproblemerne i Grønland så vidt muligt skal løses af de lokale myndigheder, og jeg tror da nok, at delegering af den myndighed, som folketinget i øvrigt har haft, er den rigtige udvikling.

Jeg vil meget gerne give udvalget en nærmere redegørelse for de enkeltheder, der ligger i lovforslaget. Dette gælder også hr. Moses Olsens bemærkning om § 22. Jeg ser da meget gerne, at ministeren for Grønlands bemyndigelse indskrænkes så meget som muligt, så den størst mulige bemyndigelse kan være hos landsrådet. Men jeg tror nok, det vil være rigtigt i forbindelse med § 22 at behandle hele spørgsmålet i udvalget og gøre det grundigt, for man kan også anlægge det synspunkt, at en meget væsentlig indskrænkning i det enkelte menneskes ret til at drikke sig fuld eller drikke sig ihjel er så vigtig, at ministeren for Grønland måske bør være den sidste instans, der behandler denne indstilling, som måske mange gange kan være påvirket af lokale, pludseligt opståede, meget følelsesmæssigt ladede beslutninger.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtages uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Kommunaludvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af lov om udskrivning af skat til amtskommunen. Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Erhvervsudvalget:

Udtrådt: A. C. Normann.

Nyt medlem: Erik Nordqvist.

Landbrugs- og fiskeriudvalget:

Udtrådt: A. C. Normann.

Nyt medlem: Svend Haugaard.

Ny stedfortræder: Gunnar Jensen.

Forsvarsudvalget:

Udtrådt: Arne Stinus.

Ny stedfortræder: Paul Elmholt.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 5. december kl. 13.30 med følgende dagsorden:

1) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ophævelse af lov om mindstepriser for fisk.

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ophævelse af lov om udførsel af fisk og fiskevarer.

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om forhandling, udførsel og indførsel af æg og ægprodukter m. m. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om handel med frø, såsæd, læggekartofler og planter.

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om indkøbsforeninger for mindre jordbrugere.

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om udskrivning af skat til amtskommunen.

[Formanden.]7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om beskatning ved sammenslutning af aktieselskaber m. v. (Udvidelse af området for skattefritagelse ved sammenslutning af brugsforeninger).

8) *Anden behandling af:*

Forslag til toldlov.

9) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om forbrugsafgifter. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

10) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Sabotage mod luftfartøjer m. v.).

11) *Første behandling af:*

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

12) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om diger til beskyttelse mod oversvømmelser fra havet.

13) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme. (Loft over grundskyldpromillen) [af Juul-Madsen m. fl.].

14) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme [af A. Chr. Andersen m. fl.].

15) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om udskrivning af skat til amtskommunen [af A. Chr. Andersen m. fl.].

16) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ophævelse af lov om ejendomsskyld til staten [af Jens Foged m. fl.].

17) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om en forvaltningslov [af Hans Toft m. fl.].

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste formanden til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 14.09.

29. møde.

Tirsdag den 5. december kl. 13.30.

Formanden: Fra medlem af folketinget *Lis Møller*, der har haft orlov på grund af sygdom, har jeg modtaget meddelelse om, at hun fra og med den 1. januar 1973 atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Hans Thustrup Hansens*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget ophører herefter fra nævnte dato at regne.

I skrivelse af 1. ds. meddeler handelsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om statsligt indskud i Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S.

Medlemmer af folketinget Stæhr Johansen, Mads Eg Damgaard, Juul-Madsen, Bo Kristensen, Ninn-Hansen, Niels Ravn og Stetter har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om trafik-anlægsarbejder.

Erhvervsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af lov om autorisation af elektroinstallatører m.v. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber) og forslag til lov om ændring af lov om visse forhold vedrørende gas-, vand- og afløbsinstallationer og dertil hørende kloakledninger. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber). Eksemplarer vil blive omdelt.